

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

S&P, Türkiye'nin 2024 Yılı Büyüme Tahminini Yükseltti

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu S&P Global, ikinci çeyrek ekonomik görünüm raporlarını yayımladı. Gelişmekte olan ülkeler için 2024 yılı toplam büyüme tahminini yüzde 4,2'ye yükseltirken, Türkiye için olan tahminini yüzde 3'e çıkarıldı.

Raporda, gelişmekte olan ülkelerin toplam ekonomik büyüme tahmininin 2024 için yüzde 4,1'den yüzde 4,2'ye, 2025 için yüzde 4,5'ten yüzde 4,6'ya çıkarıldı. Bu yıla dair büyüme tahminlerinde kasım raporuna kıyasla en büyük yukarı yönlü revizyonların 70 baz puanla Meksika, 60 baz puanla Türkiye, 50 baz puanla Peru ve 40 baz puanla Hindistan için yapıldığı bilgisi verilen raporda, tahminlerin en çok 200 baz puanla Arjantin, 50 baz puanla Suudi Arabistan, 40 baz puanla Macaristan ve 30'ar baz puanla Polonya ile Tayland için düşürüldüğü aktarıldı.

Türkiye Elektrikli Otomobil Satışlarında AB'de İlk 5'i Zorluyor

Türkiye otomobil pazarında, elektrikli otomobillerin artan trendi Avrupa otomobil pazarları ile kıyaslandığında yüksek kalmaya devam ediyor.

Avrupa Otomobil Üreticileri Birliği (ACEA) verilerine göre, ocak-şubat döneminde AB ülkelerinde tam elektrikli otomobil (BEV) satışı yıllık bazda yüzde 17,4 artarak 198 bin 850 adet oldu. Bu dönemde 27 üyeli AB'de en fazla elektrikli otomobil satışı gerçekleştiren ülke 49 bin 953 adetle Almanya oldu. Onu 45 bin 842 satışla Fransa ve 19 bin 380 ile Belçika izledi. Hollanda 17 bin 4 satışla dördüncü, İsveç 10 bin 165 ile beşinci sırada yer aldı.

İtalya'da 7 bin 968, İspanya'da 7 bin 180, Danimarka'da 8 bin 100 ve Finlandiya'da 2 bin 917 adet elektrikli otomobil satışı gerçekleşti.

Türkiye, ocak-şubat döneminde gerçekleştirdiği 8 bin 255 adet tam elektrikli otomobil satışıyla İtalya, İspanya, Avusturya, Danimarka ve Finlandiya gibi ülkeleri geçerek AB'de 6'ncı sırada yer aldı. Türkiye'nin, elektrikli otomobil satışlarında ilk 5 için en yakın adaylardan olduğu görüldü. Sektör temsilcileri bu yıl Türkiye'de 120 bin adet elektrikli otomobil satışı ön görüyor.

Küresel Yenilenebilir Enerji Kapasitesinde Rekor Artış

Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı (IRENA) açıklamasına göre, yenilenebilir enerjide kapasite artışı toplam artışın yüzde 86'sını oluşturdu. Yenilenebilir kapasite artışında güneşin payı yüzde 73, rüzgâr enerjisinin payı ise yüzde 24 oldu.

Yenilenebilir enerjideki kapasite artışında Çin 297,6 gigavatla ilk sırada yer aldı. Çin'de rüzgâr ve güneş yatırımlarının kömür ve doğal gaz yatırımlarıyla rekabet etmesi kurulu gücün yenilenebilir lehine artmasında etkili oldu.

ABD, Kanada, Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya ve Japonya'dan oluşan G7 ülkelerinde yenilenebilir enerji kurulu gücü geçen yıl önceki yıla göre yüzde 7,6 artışla 69,4 gigavat kurulu güce ulaştı.

Aralarında Türkiye, Arjantin, Avustralya, Brezilya, Kanada, Çin gibi ülkelerin yer aldığı G20 ülkelerinde ise kurulu güç önceki yıla göre yüzde 15'lik artışla toplamda 3 bin 85 gigavat oldu.

IRENA Direktörü Francesco La Camera, "IRENA'nın Dünya Enerji Dönüşümleri Görünümü 1,5 santigrat derece senaryosu uyarınca, önümüzdeki 7 yıl içinde gerekli 7,2 teravatlık yenilenebilir kapasitesinin daha hızlı sisteme dahil olması gerekiyor." değerlendirmesini yaptı.

Fransız Bankadan İki Büyük LNG Projesini Finanse Etmeme Kararı

ve TotalEnergies, Santos ve Exxon Mobil tarafından desteklenen Papua Yeni Gine LNG projesini finanse etmeyeceğini söyledi. Credit Agricole, Papua LNG ve Rovuma LNG projelerinin asıl mali danışmanıydı.

Fransız banka Credit Agricole yeni fosil yakıt gelişmelerinden kaçınma taahhüdünü öne sürerek iki büyük sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) projesine finansman sağlamayacağını açıkladı. Fransız banka, Exxon Mobil ve Eni'nin Mozambik'teki Rovuma projesini

ABD'de İşten Çıkarma Dalgası Teknoloji Öncülüğünde Devam Ediyor

Chicago merkezli küresel bir işe yerleştirme ve kariyer geçişi firması olan Challenger, Gray&Christmas'ın verilerine göre, ABD'de işten çıkarılanların sayısı şubatta geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 9 artarak 84 bin 638'e çıktı. Bu sayı geçen yıl mart ayından sonraki en yüksek seviye oldu. Ülkede işten çıkarılanların sayısı geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 98 artarak 721 bin 677'ye ulaşmıştı.

Teknolojiden imalata, finansal hizmetlerden perakendeye kadar pek çok sektörden şirket çalışan sayısında azalmaya giderken, işten çıkarmaların teknoloji sektöründe yoğunlaşmaya devam ettiği görüldü. Challenger, Gray&Christmas verilerine göre, teknoloji sektöründe 12 bin 412'si şubat ayında olmak üzere bu yıl toplam 28 bin 218 kişi işten çıkarıldı.

Layoffs.fyi verilerine göre ise yılın başından bu yana 219 teknoloji şirketi 50 bin 841 çalışanın işine son verdi.

EBRD'den Deprem Bölgesine 500 Milyon Euroluk Finansman

Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası arasında deprem bölgesine 500 milyon euro finansman desteği sağlanmasına ilişkin mutabakat zaptı imzalandı. EBRD, 6 Şubat depremlerinin ardından ilk destek veren uluslararası finans

kuruluşları arasında bulunurken, bölgenin yeniden imarı için kamu ve özel sektöre 1,5 milyar euro finansman paketi açıklamıştı. Bu çerçevede, deprem bölgesindeki özel sektör projelerine, KOBİ'lere ve yerel bankalara 800 milyon euro finansman sağlandı.

Çin, ABD'yi DTÖ'ye Şikâyet Etti

Çin Ticaret Bakanlığında yapılan açıklamada, yasayla yerli üreticiler sübvansiyonlarla desteklenirken Çin'den ve diğer DTÖ üyesi ülkelerden ithal ürünlerin piyasadan dışlamasının haksız rekabet oluşturduğu belirtildi.

Uygulamanın elektrikli araç üretiminde küresel sanayi ve tedarik zincirlerine zarar verdiği ifade edilen açıklamada, şikâyet başvurusunun, Çinli üreticilerin çıkarlarını korumayı ve küresel yeni enerji aracı sektöründe adil rekabetin sürdürülmesini amaçladığı kaydedildi.

Açıklamada, ABD'nin ulusal özel muameleyi ve favori ülkeye özel muameleyi yasaklayan DTÖ kurallarını ihlal ettiğine dikkat çekilerek, Washington yönetimine, ayrımcı sübvansiyon politikasını en kısa sürede düzeltme ve yeni enerji araçlarının küresel sanayi ve tedarik zincirlerinin istikrarını koruma çağrısı yapıldı.

Öte yandan açıklamada, Çin'in, DTÖ üyelerinin ekonomik ve sosyal kalkınmayı teşvik etmeye yönelik kurallara uygun olarak sanayi sübvansiyonları uygulamasına saygı duyduğu vurgulandı.

Pekin yönetimi de "Yeni Enerji Aracı (NEV)" olarak adlandırdığı, şarj edilebilen, pilli, hibrit ve yakıt hücreli elektrikli araçların üretimini devlet sübvansiyonlarıyla destekliyor. Avrupa Birliği Komisyonu, Avrupalı otomotiv üreticileri için haksız rekabete yol açtığı gerekçesiyle Ekim 2023'te Çin'den ithal elektrikli otomobillere yönelik sübvansiyon soruşturması başlatmıştı.

Visa ve Mastercard Anlaşmaya Vardı

ABD merkezli finansal hizmetler şirketleri Visa ve Mastercard, ABD'de kredi ve banka kartı ücretlerini sınırlayacak ve perakendeciler için tahmini 30 milyar dolarlık tasarruf sağlayacak bir antitröst anlaşmasına vardığını açıkladı. Visa'dan yapılan açıklamada, yaklaşık 20 yıl süren davanın ardından şirketin yüzde 90'ından fazlasını küçük ölçekli işletmelerin oluşturduğu perakendecilerle kredi ve banka kartı ücretlerini düşüren ve söz konusu ücretleri 2030'a kadar sınırlayan önemli bir anlaşmaya varıldığı aktarıldı.

Mastercard'dan yapılan açıklamada, şirketin perakendecilerle yapılan anlaşma kapsamında kredi kartı ücretlerini en az 5 yıl boyunca düşürmek için anlaşmaya vardığı kaydedildi. ABD basınında yer alan haberlerde, anlaşmanın perakendeciler için beş yılda tahmini 30 milyar dolar tasarruf sağlayacağı belirtildi.

SWIFT'ten Dijital Para Birimleri İçin Yeni Platform

Küresel bankacılık iletişim ağı SWIFT, geliştirilmekte olan merkez bankası dijital para birimlerini mevcut finansal sisteme bağlamak için önümüzdeki bir ila iki yıl içinde yeni bir platform başlatmayı planladığını duyurdu.

Dünyadaki merkez bankalarının yaklaşık yüzde 90'ını artık para birimlerinin dijital versiyonlarını araştırıyor. SWIFT'in küresel bankacılıktaki kilit rolü göz önüne alındığında, söz konusu gelişme,

yeni oluşan CBDC (Central Bank Digital Currency) ekosistemi için şimdiye kadarki en önemli hareketlerden biri olacak.

SWIFT'in İnovasyon Başkanı Nick Kerigan, 6 ay süren ve merkez bankaları, ticari bankalar ve çözüm platformlarından oluşan 38 üyeli bir gruba kapsayan son denemenin, CBDC'ler ve "token" varlıklar üzerine yapılan en büyük küresel işbirliklerinden biri olduğunu söyledi.

Kerigan, bankaların mevcut altyapılarını kullanabileceğini de kanıtlayan sonuçların, katılanlar tarafından geniş çapta bir başarı olarak kabul edildiğini ve SWIFT'e çalışması için bir zaman çizelgesi verildiğini söyledi.

ECOWAS: Altyapı Açığı İçin 5,2 Milyar Dolara İhtiyaç Var

Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu (ECOWAS), altyapı açığını gidermek ve alt bölgenin ekonomik büyümesini sağlama yönündeki temel hedeflerine ulaşmak için yaklaşık 5,2 milyar dolara ihtiyaç duyduğunu açıkladı. ECOWAS'ın Altyapı, Enerji ve Dijitalleşmeden Sorumlu Komiseri Sediko Douka, kuruluşun başkent Abuja'da düzenlenen toplantısında açıklamalarda bulundu.

Douka, bölgedeki zorlukların üstesinden gelinebilmesi için Batı Afrika alt bölgesi liderlerinin daha önce ulaştırma ve enerji sektörlerinin geliştirilmesi ve finansmanı (FODETE) için bir ECOWAS fonu oluşturulmasını onayladıklarını belirtti.

Douka, şunları kaydetti: "Fon, özellikle ulaştırma ve enerji sektörlerinde olmak üzere bölgesel altyapının finansmanına adanmış ve üye devletlerin tarım, petrol ve gaz, doğal mineraller gibi ana ihracat kaynaklarının vergilendirilmesi yoluyla finanse edildi."

Nvidia ve MediaTek Akıllı Araç Teknolojilerinde İşbirliğine Gitti

başlatan iş birliğine gidiyor. Bu yongalar araç platformlarındaki dil modellerinin performansını artırıyor ve aracınızın proaktif bir asistan olarak görev yapmasını sağlıyor, gelen arama ve mesajların özetini çıkarıyor. Yeni teknoloji ayrıca trafik durumunu analiz edip potansiyel kazaları önceden haber veriyor.

Tayvan merkezli yarı iletken devi MediaTek ve Amerikan yarı iletken devi Nvidia, akıllı telefonlara, ev bilgisayarlarına rakip olacak araç içi deneyimler oluşturmak için güçlerini birleştirerek benzeri görülmemiş zekâ seviyelerine sahip otomobil çağını

başlatıyor. Bu yongalar araç platformlarındaki dil modellerinin performansını artırıyor ve aracınızın proaktif bir asistan olarak görev yapmasını sağlıyor, gelen arama ve mesajların özetini çıkarıyor. Yeni teknoloji ayrıca trafik durumunu analiz edip potansiyel kazaları önceden haber veriyor.

Citi'den Çarpıcı İklim Raporu

ABD'nin dördüncü büyük bankası yayımladığı iklim raporunda, Citi'nin kredi verdiği enerji şirketlerinin neredeyse yarısının sera gazı emisyonlarını azaltma planlarının eksik olduğunu söyledi. Bankalar, işletmelerin iklim değişikliği nedeniyle karşı karşıya kaldığı riskler ve dünya çapındaki düzenleyicilerin kendi açıklama taleplerini artırmasıyla birlikte daha düşük karbonlu bir ekonomiye geçmeye nasıl hazırlandıkları hakkında bilgi almak için kredi defterlerini karıştırıyor.

Citi, kapsam olarak bilinen üç kategorideki emisyonları azaltma planlarına göre kredi portföyündeki enerji şirketlerini "düşük"ten "güçlü"ye doğru sıraladı. Citi, enerji müşterilerinin yalnızca %8'inin "Kapsam 1-3 emisyon azaltımlarını hedefleyen kapsamlı ve iddialı bir geçiş planına sahip olduğunu ve bunu uygulama becerisi gösterdiğini" tespit etti. Kapsam 3 emisyonları hariç tutulduğunda bu oran yüzde 37'ye yükseldi.

AB'den Ukrayna Tarım Ürünü İthalatına Sınır

AB Konseyi, üye ülkeler ile Avrupa Parlamentosu (AP) arasında müzakere edilen ve Ukrayna'yı ekonomik olarak desteklemek için hazırlanan özerk ticaret tedbirlerinin uzatılmasında uzlaşa sağlandığını duyurdu.

Buna göre, Ukrayna'nın AB'ye ihracatına ilişkin ithalat vergileri ve kotalarının askıya alınması 5 Haziran 2025'e kadar uzatılacak.

AB'nin Ukrayna'ya verdiği siyasi ve ekonomik destek süreci ancak AB çiftçilerinin Ukrayna ürünlerine karşı yaşadıkları sorunlar dikkate alınacak. Bu çerçevede, AB hassas tarım ürünlerinde piyasasını koruyacak.

Ukrayna'dan AB'ye kümes hayvanları, yumurta, şeker, yulaf, mısır, kabuksuz tahıl ve

bal gibi ürünlerin ithalatı, 2022 ve 2023'teki ortalama miktarlara sabitlenecek. Bu ürünlerin Ukrayna'dan ithalatı belirlenen miktarları aşarsa, gümrük vergileri yeniden uygulanacak.

LOJİSTİK GELİŞMELER

Kızıldeniz Krizine Hızlı Çözüm, Tarihi Rekor Getirdi

Kızıldeniz krizinin ardından Marmara Bölgesi'ndeki limanların transitte öne çıkması ve denizcilik şirketlerinin hızla harekete geçerek saldırıların sürdüğü bölgeye alternatif hatlar oluşturması, Türkiye limanlarına tarihi rekor getirdi.

Kızıldeniz'de Husilerin ticari gemilere yönelik saldırılarının küresel tedarik zincirinde yarattığı kriz derinleşirken, bu dönemde özellikle transit taşımalarda öne çıkan Türkiye limanları, konteyner trafiğinde tarihi rekora

imza attı. Şubatta toplam konteyner elleçleme miktarı yüzde 40 artarak ilk kez aylık bazda 1.2 milyon TEU'ya yaklaşırken, transit konteynerde ise artış oranı yüzde 100'ü geçti.

Küresel Taşımada Çifte Kriz

Küresel ticaret için ciddi öneme sahip olan Panama ve Süveyş kanallarında yaşanan sorunlar büyüyor. Süveyş'in sorunları jeopolitik, Panama'nın sorunları ise iklim temelli olsa da her ikisi de küresel ticareti bozuyor. Yaşanan sorunların ardından Süveyş ve Panama kanallarındaki kargo hacimleri üçte birinden fazla düşerken gemilerin daha uzun rotalara yönelmesi

teslimatlarda gecikmelere, daha yüksek nakliye maliyetlerine neden oldu. Panama Kanalı'nda kuraklığın etkisiyle kanaldan geçecek gemi sayısı düşürüldü. Yetkililer, 2023'ün ortalarında başlayan kuraklığın mayıs ayında sona ereceğini umuyor.

Kapitan Andreevo Sınır Kapısındaki Laboratuvarda Analiz Edilecek Ürünler

Bulgaristan Gıda Güvenliği Ajansı tarafından yapılan bilgilendirmeye göre, Kapitan Andreevo Sınır Kapısındaki Laboratuvarda, 2019/1793 sayılı Regülasyon kapsamında ülkemiz menşeli ürünlerin pestisit kalıntısı analizleri yapılabilmektedir.

Siyanür, salmonella, aflatoksin, pirolizidin alkaloit gibi spesifik

maddelerin analizleri için ise muhtelif laboratuvarlar yetkili olacaktır. Ayrıca, sınır kapısından hızlı geçişlerin akamete uğramaması adına numune alım sıklıkları araç bazında değil de ürün bazında yapılacak. Analizleri farklı laboratuvarlarda yapılacak ürünler ile analizleri Kapitan Andreevo'daki laboratuvarda yapılacak ürünlerin aynı

araçlarda konumlandırılmamasına dikkat çekilmektedir.

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ

sektorelpolitikalar@tim.org.tr